■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب امتیاز: سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران ■ مدیر مسئول: مهدی گیوه‌کی

چهارشنبه ۱۰ اسفند ۱۴۰۱ | ۸ شعبان ۱۴۴۴ | ۲۰ صفحه | سال بیست‌وسوم - شماره ۶۴۴۳ | Wednesday - Feb 29 , 2023

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ ■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱
■ دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ ■ سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۱۱۵ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۶۱۹۳۳۱۱۵ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰ ■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰
■ تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴ ■ چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم
■ شاپا: ISSN1735-3637 ■ پایگاه اطلاع‌رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

امروز در تاریخ

■ زادروز مهدی اخوان ثالث، شاعر/ ۱۳۰۷
■ زادروز فردریک شوپن، موسیقیدان/ ۱۸۱۰
■ سالمرگ زهره فکورصبور، بازیگر/ ۱۴۰۰

واحه

کنون که چشمه قند است لعل نوشینت
سخن بگوی و ز طوطی شکر دریغ مدار
حافظ

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۲:۱۷	غروب آفتاب: ۱۷:۵۹
اذان مغرب: ۱۸:۱۷	نیمه‌شب شرعی: ۲۳:۳۵
اذان صبح (فردا): ۵:۱۰	طلوع خورشید (فردا): ۶:۳۴

پیشخوان

خدای چیزهای کوچک

برای طرفداران روایت‌های غیرخطی، «خدای چیزهای کوچک» می‌تواند تجربه‌ای شگفت و فراموش‌نشدنی باشد. رمانی که نویسنده هندی‌الاصلش آروندا‌تی روی را به شهرت جهانی رساند و جایزه ادبی من‌بوکر را به خانه او آورد. رمان، روایتگر روزی در سال ۱۹۶۹ است که طی آن زندگی یک خانواده برای همیشه دگرگون می‌شود. در آن روز اتفاقی هولناک در رودخانه عصیانگر روستای آیه‌منم در هند رخ می‌دهد. نقطه مرکزی رمان همین رخداد است که وقایع دیگر در چرخشی اندوهبار پیرامون آن می‌گردند و ما در هر گردش به یک زاویه تاریک این روایت غریب نگاه می‌اندازیم. به آن چیزهای کوچک و به‌ظاهر بی‌اهمیت زندگی.

زمان در این رمان شبیه ماری دیوانه دائم به دور خود می‌چرخد و نیش زهرآگینش را در هر واقعه و هر شخصیتی فرومی‌برد. شیوه روایی روی را با فاکنر مقایسه کرده‌اند؛ روایتی چندلایه و هزارتو با رفت‌وبرگشت‌های متعدد. بااین‌حال بیشترین انتقادات تندوتیز به رمان خدای چیزهای کوچک هم پیرامون مسأله زمان و روایت تکه‌پاره و بی‌نظمش شکل گرفته که می‌تواند در بعضی بخش‌های آن کمی گیج و گمراه‌کننده هم به نظر بیاید. البته به شرطی که از فصل ابتدایی رمان که اطلاعات ریزودرشتی را سردستی و گذرا به مخاطب تحویل می‌دهد و سؤالات بسیاری که به‌جا می‌گذارد عبور نکرده باشید. زمانی که این بزنگاه را پشت‌سر بگذارید در جهان غریب، جادویی، استعاری و همزمان اندوهناک و طناز روی فرومی‌روید. کتاب را دو نشر روانه بازار کرده اما ترجمه سیروس نورآبادی از این کتاب را انتشارات جهان منتشر کرده است.

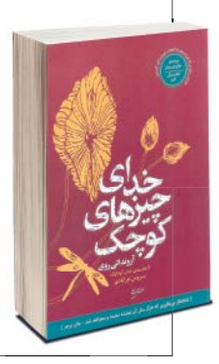

کتانی رسوایی

وقتی کتانی‌های اهدایی برای بازیافت سر از اندونزی درآوردند!

آیسا اسدی
روزنامه‌نگار

خبرگزاری رویترز در یک گزارش ویژه که توسط جو براک، بودی کاهیا بودیمن و جوزف کمپبل تهیه شده، راز کفش‌هایی را که به‌عنوان بازیافت جهت ساخت زمین‌بازی کودکان و پیست‌های ورزشی در سنگاپور توسط مردم اهدا شده بودند، کشف کرد. شرکت داو، غول پتروشیمی آمریکا و دولت سنگاپور اعلام کرده بودند که کفش‌های کتانی قدیمی را بازیافت می‌کنند. رویترز این وعده را با کاشت ردیاب‌های مخفی در داخل ۱۱ جفت کفش اهدایی آزمایش کرد. بیشتر این کفش‌ها اما در عوض به اندونزی صادر شده‌اند. یکی از ردیاب‌ها مکانی در یک بازار فرسوده در جزیره باتام اندونزی، پشت یک فروشگاه کفش دست‌دوم در حال فروپاشی را نشان می‌داد.

یک خبرنگار رویترز صدای ردیاب را به سمت تپه‌ای از کفش‌های کتانی قدیمی دنبال و شروع به حفاری در میان توده‌ای از کفش‌های مندرس کرد. بالاخره توانست یک جفت کفش پیاده‌روی نایک آبی‌رنگ که دستگاه ردیاب در یکی از زیره‌هایش کار گذاشته شده بود را پیدا کند. این کفش‌های اهدایی راه طولانی را طی کرده‌اند، از طریق زمین و دریا سفر کرده‌اند و پس از عبور از مرزهای متعدد بین‌المللی به اینجا رسیده‌اند اما درواقع قرار نبود اینجا باشند. شرکت چندملیتی داو و سنگاپور اسپورت در انتشارات رسانه‌ای خود در سال ۲۰۲۱ اعلام کردند که در این پروژه بازیافت که اولین در نوع خود است، سالانه ۱۷۰ هزار جفت کفش را از محل دفن زباله خارج می‌کند. شرکای این پروژه به سؤالاتی در مورد این‌که چه اتفاقی برای این کفش‌ها می‌افتد یا چه تعداد از آنها برای ساخت سطوح ورزشی بازیافت می‌شود، پاسخ ندادند.

در ژوئیه ۲۰۲۲ رویترز کفش‌های ردیاب‌دار را به برنامه بازیافتی که توسط دولت سنگاپور و غول پتروشیمی داو هدایت می‌شد، داده بود. در انتشارات رسانه‌ای و یک ویدئوی تبلیغاتی که در فضای مجازی منتشر شد، این تلاش وعده برداشت کفه‌های لاستیکی و زیره‌های لاستیکی را داده بود. قرار بود این کفش‌های اهدایی، خرد شده و مواد مورد نیاز برای استفاده در ساخت زمین‌های بازی و پیست‌های دویدن در سنگاپور را فراهم کنند. داو، یک تولیدکننده عمده مواد شیمیایی است که برای ساخت پلاستیک و سایر مواد مصنوعی استفاده می‌شود. محصولات این کمپانی عریض‌وطویل در بیش از ۱۶۰ کشور جهان به فروش می‌رسند. داو در گذشته وعده داده بود که تلاش‌هایی را برای بازیافت انجام خواهد داد اما از اهداف اعلام‌شده خود کوتاهی کرد. رویترز جهت راستی‌آزمایی وعده جدید این شرکت، می‌خواست کفش‌های اهدایی را از ابتدا تا انتها دنبال کند تا ببیند آیا درواقع به سطوح جدید ورزشی در سنگاپور تبدیل خواهند شد یا حداقل آنها را به یک مرکز بازیافت محلی برای خردکردن می‌رساند یا نه. برای این منظور، این سازمان خبری یک حفره کم‌عمق را در زیره داخلی یکی از نایک‌های آبی برید، یک ردیاب بلوتوث را درون آن قرار داد، سپس دستگاه را با پوشاندن آن با کفی پنهان کرد. این ردیاب با یک برنامه گوشی‌هوشمند همگام شد که مکان حرکت کفش را در زمان واقعی نشان می‌داد. این اپلیکیشن نشان داد که در عرض چند هفته، نایک‌های آبی سنگاپور را ترک کرده و از طریق دریا به سمت جزیره باتام حرکت کرده‌اند. رویترز تصمیم گرفت ردیاب‌هایی را در ۱۰ جفت کفش اهدایی دیگر قرار دهد تا ببیند آیا آنچه برای مورد شماره یک اتفاق افتاد، تصادفی بوده است یا خیر. تصادفی در کار نبود. هیچ‌یک از ۱۱ جفت کفش اهدایی رویترز به زمین‌های ورزشی یا پارک کودکان در سنگاپور تبدیل نشدند! در عوض براساس اطلاعات ردیاب‌ها تقریبا تمام کفش‌های برچسب‌گذاری شده به دست یک صادرکننده کالاهای دست‌دوم سنگاپوری به نام یوک ایمپکس رسید. مدیر این کمپانی ادعا می‌کند که شرکت او توسط یک شرکت مدیریت زباله که در برنامه بازیافت شرکت دارد، استخدام شده است تا کفش‌ها را از سطل‌های اهدا به انبار محلی شرکت بازیافت تحویل دهد.

اما این چیزی نیست که برای کفش‌های اهدایی رویترز اتفاق افتاد. ردیاب‌های مکانی نشان می‌دهند که این ۱۰ جفت ابتدا از سطل‌های اهدایی به انبارهای شرکت یوک ایمپکس و سپس به کشور همسایه اندونزی حرکت کردند و در برخی موارد صدها کیلومتر را به گوشه‌های مختلف مجمع‌الجزایر بزرگ این کشور سفر کرده‌اند. خبرنگاران رویترز با استفاده از برنامه تلفن‌هوشمند برای ردیابی حرکت هر کفش، از طریق هوا، زمین و دریا سه جفت ازجمله نایک آبی اولیه را در بازارهای شلوغ در جاکارتا پایتخت اندونزی و در باتام که در ۱۹ کیلومتری جنوب سنگاپور قرار دارد، پیدا کردند. چهار جفت به مکان‌هایی در اندونزی رسیدند که رویترز نمی‌توانست شخصا آنها را ردیابی کند. در سه مورد دیگر، ردیاب‌ها پس از رسیدن به اندونزی ارسال سیگنال را متوقف کردند. این اولین طرح جدید بازیافتی نیست که توسط شرکت داو راه‌اندازی شده که به وعده‌های خود عمل نکرده است. تحقیقات رویترز در سال ۲۰۲۱ نشان داد که برنامه‌ای به نام «تبدیل زباله‌ها به محصولات باارزش» در آیداهو که به گفته این شرکت از فناوری جدید برای تبدیل زباله‌های پلاستیکی به سوخت پاک استفاده می‌کند، درواقع زباله‌های پلاستیکی را برای سوخت کارخانه سیمان سوزانده است!

کیوآرکد را اسکن کنید

حکمت

امام هادی(ع)

بی‌نیازی، در کمی آرزو و رضایت به چیزی است که تو را کفایت می‌کند.

اعیان‌الشیعه

نکته‌روز

مائده فرهوش | گروه دانش و سلامت

تنهایی یک تیمارگر غمگین

علیرضا شهرداری ۱۰ ماه به تیمارگری پیروز پرداخت

پیروز، پسر ایران، در طول زندگی کوتاه خود، خیلی زود به نماد حفاظت از یوزپلنگ آسیایی تبدیل شد. ۱۱ اردیبهشت ۱۴۰۱ بود که سه فرزند «ایران» و «فیروز» به‌دنیا آمدند اما به‌دلیل جراحی سزارین، مادر توله یوزها آنها را نپذیرفت و در همان روزهای اول دو توله یوز تلف شدند. با این حال با تلاش دامپزشکان سومین یوزپلنگ زنده ماند و «پیروز» نام گرفت. پیروز روزبه‌روز بزرگ‌تر شد و زیباتر و همه ما را بیشتر دلبسته خودش کرد. در این بین یک نفر بیشتر از همه ما برای پیروز دلسوزاند و مثل خانواده‌اش او را دوست داشت. کسی که به‌عنوان تیمارگر از ۲۸ اردیبهشت، یعنی نخستین روزهای زندگی پیروز، او را همراهی کرد و شب و روز خود را وقف نگهداری از او کرد.

علیرضا شهرداری، عکاس حیات‌وحش، مربی جانورشناس و فعال محیط‌زیست است که بعد از تلف شدن دو برادر پیروز، برای نجات سومین فرزند ایران تلاش کرد. او از زمان انتقال پیروز به پارک ملی پردیسان، داوطلبانه تمام زمان خود را به یوز ایرانی اختصاص داد و حتی به دیدار خانواده‌اش نرفت. علیرضا شهرداری که همیشه برای حفاظت از حیات‌وحش و حیوانات در معرض خطر انقراض تلاش می‌کند، با مراقبت از پیروز مسئولیت دشواری را به عهده گرفته بود تا تمام امید مردم ایران را زنده نگه‌دارد.

با وجود تمام این تلاش‌ها، جمعه ۵ اسفند ۱۴۰۱ پیروز با عارضه حاد کلیوی به بیمارستان دامپزشکی منتقل شد. در همان روز یک تیم درمانی شامل متخصصان بیمارستان دامپزشکی مرکزی، دکتر بابک باستانی، دامپزشک پیروز و مشاور او از آفریقای جنوبی شکل گرفت. به گفته دکتر امیر مرادی برنامه درمانی پیروز در همان روز تعیین و به اجرا گذاشته شد. از روز دوشنبه ۸ اسفند شرایط پیروز بدتر شد و دیالیز صفاقی برای این یوزپلنگ آغاز شد. با وجود تلاش‌های تیم درمانی، به‌دلیل شرایط وخیم کلیه‌های پیروز این یوز زنده نماند.

پیروز اولین یوز آسیایی متولد شده در اسارت بود که کمتر از یک‌سال زنده ماند. ۹ بهمن امسال خبر جفت‌گیری مجدد «ایران» و «فیروز» در پارک ملی توران منتشر شد و امیدی جدید برای نجات یوزپلنگ ایرانی شکل گرفت. هرچند که هنوز خبری از بارداری موفقیت‌آمیز مادر پیروز منتشر نشده است اما شاید در اوایل اردیبهشت شاهد تولد چند توله یوزپلنگ جدید در مرکز تکثیر پارک ملی توران باشیم و امیدوار که این بار با تدبیر و مدیریت اصولی، توله یوزها به سرنوشت پیروز و برادرانش دچار نشوند.

پرسه

قصه یک تالاب

باران‌های ماه گذشته گرچه با تصاویری از ترافیک و قفل شدن معابر شهری در رسانه‌ها منتشر شد اما این باران‌ها رهاوردهایی هم داشت. رهاوردی که با توجه به تداوم خشکسالی‌ها مهم به نظر می‌رسید.

از سال گذشته هشدارهایی نسبت به وضعیت تالاب گاوخونی اصفهان توسط کنوانسیون رامسر ـ که هدفش نظارت بر تالاب‌های مهم جهان و محیط زیست وابسته به آنهاست ـ مطرح شده‌اند اما نه فقط آن هشدار هیچ نتیجه‌ای نداشته، بلکه مرداد امسال نیز خبرها از خشک شدن بیش از ۹۵ درصدی تالاب گاوخونی در ورزنه اصفهان حکایت داشت، اتفاقی که یکی از دلایلش را تامین نشدن حقابه کشاورزان از رودخانه زاینده‌رود در طول حدود ۲۰ سال گذشته تا امروز دانسته‌اند، هرچند بارش‌های سیلابی هفته اخیر چیزی حدود ۵ درصد، تالاب را مرطوب کرد اما مسئولان شهرستان ورزنه، هنوز تاکید دارند که حق کشاورزان این منطقه در طول این سال‌ها پرداخت نشده است.

کیوآرکد را اسکن کنید

مرگ مهاجران در کم‌کاری اروپا

شمار قربانیان حادثه غرق شدن قایق پناهجویان در سواحل جنوبی ایتالیا تا دیروز به ۵۹ نفر افزایش پیدا کرد، رقمی که البته پیش‌بینی می‌شود بیشتر از این تعداد باشد. این قایق بامداد یکشنبه با یک صخره برخورد کرد. طبق گزارش‌ها، ۱۴۰ تا ۱۵۰ پناهجو در این قایق چوبی حضور داشتند و ۸۱ نفر نجات پیدا کرده‌اند. تحقیقات سازمان بین‌المللی مهاجرت نشان می‌دهد آمار مرگ پناهجویانی که تلاش می‌کنند از مسیر دریای مدیترانه خود را از آفریقا به اروپا برسانند در مقایسه با سال گذشته دوبرابر شده است.

بنابرتحقیقات سازمان بین‌المللی مهاجرت، افزایش تلفات پناهجویان عمدتا به‌دلیل ناکافی بودن عملیات جست‌وجو و نجات از سوی کشورهای اروپایی است.

کیوآرکد را اسکن کنید

نگاه

عطر بهار در شهر

هر چه بیشتر به روزهای پایانی سال نزدیک می‌شویم، خیابان‌های شهر بیشتر رنگ و بوی نوروزی به خود می‌گیرند. حالا می‌شود تک و توک دستفروشانی را دید که آرام آرام بساط پیش‌روی‌شان را به اقلام نوروزی هر ساله تغییر داده‌اند، تنگ‌های شیشه‌ای و بسته‌بندی‌های سمنو دارد روی پیشخوان این دستفروش‌ها دیده می‌شود، اما زودتر از همه جا عید به بازار گل رسیده است، نشانه‌اش قاب عکس امروز «مجید آزاد» است.

چهارراه

مثبت‌ترین روز سال

حقایقی از گفت‌وگو به بهانه روز جهانی تعریف و تمجید

مورد تعریف و قدردانی قرارگرفتن یکی از نیازهای اساسی انسان است. یکی از شادترین و بهترین روزهای جهانی «روز جهانی تعریف و تمجید» است که هر سال در اول مارس (۱۰ اسفند) جشن گرفته می‌شود. از این روز به‌عنوان مثبت‌ترین روز سال نیز یاد می‌شود. آخرین باری که کسی از شما تعریف و تمجید واقعی کرد چه کسی بود؟ منظور یکی از آن جملاتی که مردم برای پر کردن سکوت ناخوشایند می‌گویند نیست، بلکه یک تعریف واقعی و مشروع است؟ آیا به یاد می‌آورید که چگونه روز شما ساخته شد و باعث شد احساس قدردانی کنید؟ این یک احساس دوست‌داشتنی است، نه؟!

مردم دوست دارند مورد قدردانی قرار بگیرند و اغلب حتی از آن انگیزه می‌گیرند. برای کسانی که می‌خواهند تاثیر مثبتی بر جهان داشته باشند، تعریف‌کردن یک ابزار قدرتمند و آسان است! بااین‌حال به یاد داشته باشید که تعارف‌های توخالی بی‌معنی هستند، بنابراین بهتر است تمجیدها واقعی باشند. روز جهانی تعریف و تمجید زمان ایده‌آلی برای به‌اشتراک‌گذاشتن احساس خوشبختی با مردم جهان اطراف‌تان است. هیچ چیز بهتر از این نیست که بدانید در زندگی دیگران تفاوت ایجاد می‌کنید و کاری که انجام می‌دهید مهم است. تعریف‌کردن از کسی در این روز یک راه آسان برای شروع است! در اینجا به چهار دلیل مهمی که اهمیت تعریف و تمجید کلامی را بیان می‌کند، پرداخته می‌شود:

افزایش شادی و سپاسگزاری

فرقی نمی‌کند که شما از دیگران تعریف کنید یا دیگران شما را مورد تمجید قرار دهند؛ مطالعات علمی نشان می‌دهد که رد و بدل کردن تعریف و تمجید سبب ایجاد انرژی مثبت بین افراد و در نتیجه افزایش شادی می‌شود. دریافت حس خوب از دیگران سبب بهبود عملکرد رفتاری فرد می‌شود و به او کمک می‌کند انسان بهتری باشد. در مقابل با ابراز تعریف از کارهای اطرافیان‌تان سبب قدردانی بیشتر آنها و افزایش سپاسگزاری‌شان می‌شوید. تحقیقات نشان می‌دهد که شما می‌توانید به‌طور قابل‌اعتمادی با درگیر شدن در اعمال مهربانانه تصادفی نسبت به دیگران، رفاه شخصی خود را افزایش دهید. تمجید از دیگران یک راه رایگان و آسان برای انجام این کار است. برای این منظور نیازی نیست به‌دنبال تعاریف عجیب بگردید. گاه تمجیدهای کوچکی چون چای خوش‌رنگی که دم‌کرده یا صورت خندانی که امروز دارد هم می‌تواند موثر باشد.

تقویت روابط بین فردی

دیدگاه همدلانه در جهان برای چندین دهه در حال کاهش بوده است. گرفتار شدن در این روند برای شما و همچنین کسانی که شما را می‌شناسند بد است. هرچه سرمایه اجتماعی بیشتری به‌دست‌آورید، احتمال این‌که در زمان ضعف از شما حمایت شود و در صورت ارتکاب عملی اشتباه، مورد بخشش قرار بگیرید بیشتر است. درگیر شدن منظم در یک یا چند تمرین که همدلی را افزایش می‌دهد، مانند قدردانی، تعریف و تمجید و اعمال محبت‌آمیز تصادفی، روابط بین فردی شما را تقویت می‌کند. براساس مدل توسعه و ساخت باربارا فردریکسون، محقق روان‌شناسی مثبت‌گرا، این به چرخه فضیلتی منجر می‌شود که نه‌تنها روابط شما را بهبود می‌بخشد، بلکه آگاهی شما را نیز گسترش می‌دهد و تفکر شما را خلاق‌تر می‌کند.

انعطاف‌پذیری در برابر استرس

ما در میانه یک اپیدمی تنهایی هستیم. افرادی که تنها هستند کمتر در برابر استرس مقاوم هستند و از اختلالات التهابی (مانند چاقی، فشارخون بالا و بدتر شدن علائم طولانی‌مدت کووید) رنج می‌برند. تنهایی به افسردگی منجر می‌شود. برای رهایی از افسردگی، کاهش احساسات منفی بسیار مهم است.

به همین دلیل میزان عواطف مثبتی که یک فرد تجربه می‌کند بسیار مهم است؛ مانند دریافت یک تعریف و تمجید. تحقیقات نشان می‌دهد که میزان احساسات مثبت در مقابل احساسات منفی، پیش‌بینی‌کننده شگفت‌انگیزی برای سلامت است. تعادل عاطفی مثبت ـ منفی شما نسبت به بسیاری از چیزهای دیگر که ممکن است فکر می‌کردید مهم‌تر هستند تاثیر بیشتری دارد؛ مانند درآمد، دسترسی مطمئن به غذا، داشتن یک محیط امن، خواب خوب شبانه و....

افزایش مثبت‌اندیشی

تحقیقات زیادی وجود دارد که نشان می‌دهد تنهایی و احساسات منفی در میان گروه‌های اجتماعی مانند خانواده، دوستان، همکاران، همسایگان و ... پخش می‌شود. به‌عنوان‌مثال اگر شما تنها باشید، دوست شما و دوست دوست شما نیز تنهاتر می‌شود.

به دلیل چالش‌هایی که در پی همه‌گیری کووید پیش آمد، همه ما در میانه یک اپیدمی سلامت روان قرار گرفتیم. حتی اگر مستقیما تحت تاثیر قرار نگرفته‌اید، اجتناب از تاثیر منفی از طریق تماس‌های اجتماعی غیرممکن است. خوشبختانه همان اثر مسری برای احساسات مثبت و مثبت‌اندیشی نیز اتفاق می‌افتد و مانند یک موج در اجتماع پخش می‌شود. با دوری کردن از دیگران نمی‌توان از منفی‌گرایی محفوظ ماند. پس ادامه دهید و با انجام کارهای کوچک ساده مانند تعریف و تمجید به افزایش مثبت‌اندیشی جامعه کمک کنید.